

Nro. 52.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Decemlernek 28 dik napján 1798-ik
éjztendőben.*

Béts.

Mária Amália Auszriai Király fő Hertzeg-afzóny, a' Felleges Urunk ifjabb testvér huga, néhány hetekig tartott nyavajája után, a' Mindenhatónak tettzéséből, ezen világról a' jobbra általl szollittatott. A' múlt *Keddenn* déli 12 orakor, életének 19-dik éjztendéjében múlt-ki e-vilagból. Meghidegült tetemei tegnap takarítottak el Felleges születési méltóságához alkalmaztatott pompával az örök nyugalomra. Ily idején-korán való elvezése, egy ily artatlan, izelid, kegyes, és minden más afzizonyi virtulokkal tüdőklő Királyi Fő Hertzeg-afzizonynak, mind az egész Udvar, mind pedig az egész várolt kelervessé tette.

F f f

Ö Felsőgek, Felsőges Urunk, két fő Hertzeg testvér-ötseivel együtt, és Felsőges Alfszonyunk, számos fő Méltóságoktól, mint *Lichtenjtein*, és *Eszterházy* Hertzegektől, *Colloredo* és *Saurau* Grófoktól kísértetve, a' múlt Szeredánn (26-dikban) dél előtt, 6 szánakon, *Brün* felé útnak indultanak; 27-dikben délre oda érkezni, 28-dikban az *Orsz* léregeket meg nézni, és 29-dikben *Bétsöe* ismét visszafelé jöni szándékoztanak.

Még egyszer el nem mulathatjuk emliteni, hogy nekünk a' két Karátson napjaink, az iszonyu hidegre néve valóságos ujságok voltak. Itt minden felé azt hallotta egymástól tadakoltatni az ember, hogy: emlékezik-e' ő többet ilyen hidegre? Ha annak, a' mi csak *bunda*, szörös t. i. Bétsben arra volt valaha: most ugyan van. Már most, ha egyszer köpenyegben látott az ember valakit menni, csak bátran gondolhatta rolla, hogy: annak nints bundája. A' Strázáknak ör-állói idejek, fél orányira rendeltetett. Hallatik, hogy itt-ott több emberek is meg-fagytak volna a' városfenn: hanem erről nints bizonyos *datumunk*.

Olosz Orszdg.

A' *Nápolisi* Királyi seregeknek a' *Romai* vidékekre való bé-maschérozások előtt, a' következő Proclamatzió tétettetett közönségessé: —

„*Negyedik Ferdinand*, Isten' kegyelméből két *Siciliának* Királya, &c. &c. Azon politikai Revoluzciónak kezdetétől fogva, a' mely a' világnak külömb-külobb részeiben a' tsendességnek minden reméltethetését fol-forgatták, mi, a' mi Státusainknak bátorságban való meg-maradásánn gondos vigyázással szorgalmatoskodtunk; mi a' tsábitokat és az ő ártalmas principiumjaikat azokból el-távoztattuk; táborunkat ujjanton organizáltuk és nagyobb-
ra neveltük; a' velünk baratságban lévő Hatalmas

ságokkal szorossabb szövetségbe hotsátkoztunk; a' Frantzia Respublikával békeleséges kötésre léptünk; és minden egyéb békeleséges lépéseket meg-tettünk; azonközben, tsak ugyan oly veszedelmes tekintetű állapotban szemléljük lenni magunkat, a' melyel a' békeleség és országunknak integritásfa fenyegettetik, a' mely a' mi határainkig terjedő *Romai* tartományokba bé-vitetett fel-zavarodásnak, és annak a' törvénytelenységnek, a' mely által a' Catholica szent Vallás illetetett, 's-a' polgári egyenetlenség, öldöklések, és puszítások, okoztattak, következése. —

„Ezek a' környülállások, a' *Málta* szigetére való bé-ütés, a' mely a' mi Feudale Jufsaink alá tartozó bírtok, 's-a' mltulajdon Státufsaink ellen való meg nem szünő fenyegettetés, melynek valóságos bizonyosságául szolgáltak azok a' mi Neápolisi Királyi Birodalmunknak revoluzióba való bonyolítására tzélozott hadi készületek és katonai mozgások, minket arra kényszerítettek, hogy, a' veszedelemnek a' mi tartományainktól lejendő el-hárítása végett, hathatósabb eszközöket vegyünk elő. Erre nézve el-tökéllöttük magunkban, hogy Királyi seregeinket a' *Romai* Státusba, mindenüve a' hova szükséges leszen, bé-szállítsuk, azzal a' meghatározott akarattal, hogy ott a' Catholica Vallást helyre állítsuk, az Anarchiát el-nyomjuk, az inségnek és puszításoknak véget velsünk, a' békességet oda vizsgálva vigyük, és ezen Státust, a' maga törvényes fő Urának rendes uralkodása alá, vizsgálva állítsuk! —

„Minden igen kedves jobbágyainknak, a' *Romai* Státus' lakosainak, és az *Olofsz* országi minden népeknek, ki-nyilatkoztatjuk, hogy mi erősen rávol lévén attól, hogy valamely Hatalmasság ellen hadat akarnánk indítani, minket, tsak az ő bátoroságos állapotjuk' fenn-tartatásának, és a' Vallás' illető illendő tisztelet' vizsgálva szereztetésének, ohajvása, indithatott-fel ezen próba tételre, melynek

is mi, az Isten' segedelmével, nagy Szövetségesseinknek védelmezésekkel, és az *Olofsz* Országi népeknek iparkodásokkal, szerentsés következéseit remélljük. Mi, a' mi vitéz katonáinkat és táboraikat, tulajdon magunk vezérelvén, az ő katonai munkáikat magunk kormányozzuk, és ígérjük, hogy azokat csak az ellent-állás', vagy meg-támadtatás' alkalmatofságával fogjuk hafznunkra fordítani. Egyéb aránt minden gondoskodásaink, a' Vállásnak és a' *Romai* Státus' Országgló-fzékének helyre-állítatására, fognak intéztetni. —

„Ehez-képpest meg-intjük mi ezen Státusnak minden lakosait, hogy azon fzeppillantatban, a' melyben seregeink hozzájuk bé-lépnek, fegyvereiket tegyék-le, és magokat azon rendelésekhez alkalmaztassák, a' melyeket mi ő közöttök, az ő bátorfágokra, és az ő kedvek szerént, tenni fogunk, a' mi igazságos igyekezeteinket minden töllök ki-telhető módok által mozdítsák elő, és gyözödjének-meg a' felöll, hogy mi nem-tsak a' Virsuósus és jó jobbágyokat fogjuk oltalmazni és meg-jutalmaztatni, hanem még az olyan meg-tévedett embereket is, a' kik tévelygeseiket meg-bánván, a' jó útra önként vissza téréndenek és magokat parantsolataink' alá adják, atyai szeretettel fogjuk fogadni. Ennek fellelte oly hajlandoságot is akarunk mi bé-oltani mindenekbe, a' mely szerént ök, minden eddig fzenvedett meg-bántattatásokról el-felejtkezzenek, és mind azokért a' dolgokért való boszszuállásnak kívánságát, a' mi ő rajtok ezen utóbbi Revoluzió' alkalmatofságával el-követtetett, tegyék-le, különben Királyi kegyelmességünket el-vesztvén, mint a' közönséges bátorságnak meg-háborítóji, ugy fognak traktáltatni és meg büntettetni. —

„Egyfzersmind minden idegen Hatalmafságoknak Generálisaikat és Komendánsaikat is meg-intjük, hogy a' *Romai* vidékekről seregeiket haladék nélkül takarítsák-ki, a' nélkül, hogy ezen Státusnak további állapotjából leg kissebb részt is többé

vegyenek, a' mely a' szomszédságra és egyéb igen törvényes okokra nézve, különösen tsak a' mi Királyi hatalmunkat illeti. —

„Végezetre jelentjük még azt is, hogy mihelyest a' mi táborunk a' *Romai* vidékre szabadon bé lépik, a' két népek: (t. i. a' *Romai* és *Neapolisi* népek) között való közösülés, azonnal szabad foglenni, és mi, a' *Romai* Státusnak segedelmére, a' mi Királyi birodalmunkból, minden eleségnek nemeit, a' melyre annak szüksége leszen, hozattatni fogunk. —

„Költ a' *St. Germanói* fő hadi szállásonn Nov. 14-dikénn, 1798-ben. —

„*Ferdinánd*
„(oda alább) *Acton János.*

Ezen kívül még, éppen a' Neapolitánus tábornak a' *Romai* határookra való bé-indulások előtt is intézett a' Király, egy igen megillető Proclamátziót a' maga népéhez, mely után az ő Felsége' seregei Nov. 23-dikánn a' *Romai* határoknak minden pontjaira bé-nyomultanak.

Florenziából Déc. 4-dikénn: — „*Roma* városát magát Nov. 29-dikénn, *Civita - Vecchiát* pedig 30-dikánn foglalták-el a' Neapolisi fegyveres seregek; a' honnét a' Frantziák már meg 27-dikben vizsza vonni kezdték vólt magokat, hogy *Ancona* felé lehessenek erősebbek. Ott véres tsatázások is történtenek, &c.,,

Bolognából Déc. 2-dikánn: — „Minden itt fekvő Frantzia lovas katonaság parantsolatot vett, hogy *Terni* felé sietve induljon vizsza. *Modena* mellett, egy Frantzia tábor sereglett özfze, a' mellyel magokat a' Cisálpinus seregek fogják özfze tsatolni, hogy a' *Toskánai* Nagy Hertzégségbe bé-nyomúlván, a' Neapolitánus seregeket *Livornóból* ki-nyomják.,,

„A' Císálpinai Respublikában szemléltető hadi készülétek, közönségesen szólva, rend-kivül valók. Nevezetesen az a' szárnya a' Respublikai seregeknek, a' mely a' *Vallini* vidékekenn fekszik, leg inkább megerősítettett; a' *Romai* vidékek felé is, a' *Gen. Championet*' segítségére, ujjanton 6000 embereket küldött. I a' fő vezér *Gen. Joubert*. — A' mely tábor eddig a' *Romai* Státusban feküdt, annak Napnyugoti részzeit egészszén a' *Toskanai* határokig oda hagyta, és magát az *Anconai* utak felé vonván-el, ott gyülekezett öfzfe.

A' *Toskánai* Udvar, *Livornónak* a' *Néapolisi* seregek által lett el-foglaltatása iránt, minden *Florenziában* lévő idegen Ministereknek egy Jelentést adatott által, a' melyben az ujjabb történetek hivségesen elő befzélletnek, és oly ígélet tétettetik, hogy ottau szoros neutralitás fog tartattatni, és a' személyes bátorság, s-tulajdon, védelmeztetni fognak. —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' *Florenziai* Udvar Nov. 15-dikétől fogva *Pisában* lakik, a' mely tsak 2 mérföld távolságra vagyon *Livornótól*.

Nov. 30-dikánn ilyen Proclamatzió tétetett *Florenziában* közönségessé: — „

„Ö Királyi Fő Hertzegsége, illetődéssel emlékezik arra a' hűségre és szeretetre, a' melyet az ö Fő Hertzegsége' hiv Jobbágyai, a' hadakozásnak leg terhesebb környülállásai között meg-bizonyítottanak, és még esmeri azt, hogy azon tsendélséget és boldogságot, a' mely eddig a' Nagy Hertzegségben fenn-állott, egy részint a' maga népe' minden hadakozásban foglalatoskodó Hatalmátságokhoz viseltető maga-alkalmaztatásának, köszönheti. Ö Királyi Fő Hertzegsége, ezen egyenes neutralitás' meg-tartására tzelozó maga meg-határozottságában, melynek nyilvánóságos bizonyosságait minden

Hatalomságokhoz ki-mutatta, 's-ez után is ki akarja mutatni, állandó lévén, egyszersmind azt is kívánja, hogy a' *Toskánai* nép, most is mint eddig engedelmséget mutatván, ugyan azon hajlandóságban álhatatos legyen, és minden nemzetekhez ugyan azon jó akarattal viseltessék. Azonközben, midőn azzal a' reménységgel hízkelne ő Királyi Fő Hertzegsége magának, hogy a' maga kívánságait, nevezetesen a' békefélegnek *Olofz* országban lejendő helyre-állítottására nézve, nem soká béttöltötödni szemlélné, a' szomszéd Státusokban fegyveres seregek' mozgásait és hadi készületeket szemlél: melyekhez képpelt szükségesnek itéli ő Fő Hertzegsége, hogy a' maga hív Jobbágyait az oltalomra meg-kivántató készületeknek szükséges vóltokról tudósítsa; melyek mindazáltal nem az egyik hadakozó Hatalomság ellen, u. m. a' mélytől ő Fő Hertzegsége a' baratságos hajlandóságnak mindenkor meg-nyugtató ígért-tételeit vette, hanem tsupán tsak a' neutrálitásnak fenn-tartatására, és a' Státusnak a' rossz gondolkodásuak által eshető minden bé-ütések ellen való oltalmaztatására, intéztettek, a' mely rossz gondolkodásu emberek, a' szomszéd Státusoknak hadi mozgásaikat arra fordíthatnák, hogy a' Nagy Hertzegségnek valamelyik részére bé-nyomuljanak, és abban zürzavarokat gerjeszzenek. Ily tzéllal, a' Réguláris seregeknek szaparittatódásokra, egy Edictum, és egy önkent-vállalkozók' seregenek fel-állittatódására, egy Plánumnak ki-adattatása szükséges lévén, meghívja ő Fő Hertzegsége minden hív Jobbágyait, hogy mind személyesen, mind pedig minden tőlök ki-terhelhető módok által, azon eszközöknek elősegéllésében, a' melyeket a' jelen lévő környül-állások között a' böltseféleg parantsól, légyenek munkások. ;

Az *Anglus* hajós sereg, még mind *Livornó* és *Génua* között járkal.

A' *Livornó*ba ki-szállott Neápolitánus fegyveres nép, mind terjeszkedik a' Cisálpina Respublika felé kijjebb-kijjebb, és már *Bologna* felé is küldött ki szágoldozókat.

Spanyol Ország.

Egy Anglus hajós-tsoport, a' mely a' *Kadix* előtt álló Admiráltól Gróf *St. Vincenttől Duckworth* nevü Kapitánynak vezérlése alatt el-küldetett volt, Novembernek elején *Minorca* szigetéhez érkezvén, minekutánna ezen szigetre seregeket tett volna ki, és a' *Mihon* várának meg-vételére szükséges készületeket is meg-tette volna, ezen várat a' *Spanyol* Komendánltól fel-kerette. A' következő nap' a' Capitulatzió is meg-esett, és 17-dikben az egész sziget az *Anglusok'* birtoka alá jutott.

Anglia.

BCU Cluj Central University Library Cluj

A' *Londoni* 27-dik Novemberi Udvari Ujjságban ilyen Hirdetés tét-tetett közönségessé: — „

„Mint hogy a' Frantzia Directorium egy Decretomot adott ki, a' mely fzerént mind azok a' hadi fogjok, a' melyek a' Frantziáktól a' *Nagy-Britanniai* hajókonn fogáttatván el, oly Ország-bélieknek fognak találtatni, a' melyek vagy neutrálisok, vagy pedig Frantzia országnak szövetségesei, mint tengeri ragadozók úgy tartásanak és traktáltásanak: ehez képpelt tudtára adatta a' Király a' Nagy Britanniában lévő (fogjok' váltságára ügyelő) Frantzia Biztosnak, hogy, ha ez a' Decretom, az olyan személyekre nézve, a' melyek az ő Felsége hajóinn szolgálván, Frantzia fogságra esnek, csak egy alkalmatossággal is bé-töltetetik, ő Felsége' meg-határozta magában, hogy azokonn a' Frantzia Respublika' jobbágyainn, a' kik már vagy Nagy-Britanniai fogságban vagynak, vagy pe-

dig ez után abba esnek, leg szorossabb módonn való hajonszó elég-tételt fog vétettetni.,

Napkeleti Indiába 8 Nagy Britanniai Regementek küldtetnek-el ujjanton.

Egy *Excellent* nevü Anglus Linea-hajó, a' mely közelébről érkezett haza a' *Lisaboni* kikötő-helyből, ilyen elő-adást tett az *Abukir* öbliben el-fogattatott 9 Frantzia Linea-hajókról: — Hárma ezeknek, mint-hogy annyira öfzfe rongyoltatott vólt, hogy el nem vitethetett, az Anglusoktól magoktól a' tengerbe süjlesztetett; ötje, melyek közzül 4, nem rég a' *Touloni* kikötő-helyben készítettett vólt, most a' *Lisaboni* kikötő-helyben foldoztatik; a' 9-dik olyan erőssen öfzfe rongyoltatott, hogy a' meg-foldoztatásra sem tartatik méltónak.

A' múlt postánn tsak egy pár szóval említettük vólt, hogy *St. Domingo'* szigete mely *criticus* állapotban légyen mostanában. Az ujjabb levelek-fzerént pedig még annál is *criticusabb* az ő állapötja. Az *Angliába* érkezett 2-dik Oktoberi *St. Domingoí* leveleknek ez a' foglatjok: — „ Itt az *Anglus* seregeknek el-távozásoktól fogva sok olyan környülállások adták elő magokat, a' melyek különb-külömb-féle gyanukra szolgáltattak, alkalmaztóságot. Az itt lévő Frantzia Directoriális Biztos egy Proclamatziót tétetett közönségessé, melynek ez vólt a' foglatja: *A' Citoyen Cultivateurök* (igy nevezi a' Szeretseneket) légyenek szabad emberekké, hanem keresményeiknek 3-da az ő tulajdonosaiké, 3-da a' Respublikáé légyen; és hogy minden Anglus szolgálatban lévő tisztviselők el-botsattatván, azoknak javaik, valamint szintén a' szigetéről ki-vándorólt személyekéi is, foglaltattassanak-el. — “

Hanem, ugyan ezen szigetenn a' Szeretsenek' Generálisa, *Toussaint-l'Ouverture*, ugyan azon időben egy más és a' Biztóséval egészen ellenkező Proclamatziót tétetett közönségesé, u. m. a' melynek ez vólt a' foglalatja: — „Oly közönséges *Amnestia* légyen, a' mely szerént az Emigránsok és a' sziget' egyéb lakosai között, semmi különbség ne tétetessék; minden ki-vándórlott tulajdonosok, akár vóltak Anglus szolgálatban akár nem, hivattassanak haza, és oltalmaztassanak; a' Szeretsenek ugyan légyenek szabadokká, hanem még 5 évtendőknék le-folytok alatt az ő eddig való Uraiknál maradjanak; kereseteiknek egy 4-gyed részét magoknak megtarthassák, a' melyért mind azáltal az ő Uraik a' tett költséget, ezen egy 4-gyed részből, elvonhassa, &c.

Ebből a' Frantzia Biztosi és Generálisi Proclamatziók között látszó ellenkezésből, azt hozzák ki sokak Londonban, hogy a' Generális gyanítható-képpen hajóia fogja a' Directoriális Biztosi ültetni, u. m. a' kinek azon a' szigeten ugy is nem sok pártfogói láttatnak lenni, és haza fogja onnét Frantzia országa küldeni. És öszíze véve mind ezeket a' körülállalokat, azt is itélik sokak ezekből, hogy majd bizonyosnak tartathatik ilyen-képpen az az elő hir is, a' mit közelébbi levelünkben említettünk, hogy a' *St. Domingót* oda hagyott Anglus Vezérek és *Toussaint l'Ouverture* között, kellett valami a' féle titkos egyet-értésnek és kötésnek lenni, a' mely szerént ezen sziget Frantzia országtól függetlenné tétetődne, és keresményeit az Anglus zárlók' vedelme alá bizván, Angliába hordaná &c.

Ezen Szeretsen Generál *Toussaint-l'Ouverture*, a' Frantzia Revolutzióinak kezdetekor, még egy birtokos *Colonusnak* házi-rab-szolgája, és igen kedves tselédje vólt. Az ő Ura előti való kedvesség,

néki, a' több Szeretsenek között nagy tekintetet szerzett. A' lármának ki-ütésekor él-küldötte *Északi Amerikába* az Urát, és az ólta pénzt küldözött néki oda: most pedig már haza hívatta onnét, és birtokaiba vizsgálta helyhezette, &c.

Német Ország.

A' Frantzia Követek *Rastadtban*, a' Német Deputatzió' 10 dik Decembere Jelentésekre, a' következő két Feleletet adták néki vizsgálva, 12-dikbenn: — „

„I-ször. — Az alá-irtak nem akarják halasztani annak a' kedves érzékenységnek ki-nyilatkoztatását, a' mely ő benne annak szemlél és által fel-gerjesztetett, hogy az a' bizodalom, a' melyet ők a' Birodalmi Deputatzió'nak meg-világosodottságába és emberi szeretébe helyhezettének, őket meg nem tsalta legyen. Ok gyönyörűséggel elfogadják a' Birodalmi Députatzió'nak azon ki-nyilatkoztatását, hogy ő a' Frantzia Országló-székek azon igátságos és utolsó projectomaira, a' melyek a' Frantzia telyes Ministerektől által adatott Ultimatumban, és az abban citáltatott Jelentésekben ki-fejeztettek, réa' all: melyhez-képpel ők bizonyossá is telzik a' Birodalmi Deputatzió't ezen válofszók által, a'-felől, hogy mindent a' mi tsak a' dólgek' jelen-lévő formájában, mind a' két békellő Félnek hasznára szolgálhat, el-követni el nem mulatnak. —

„Mint-hogy a' Birodalmi Deputatzió'nak az említett Ultimatumra való ily formális réa'-állásnak Actája által, az Alkudozások első Basissának minden fontos foglalatja helybe-hagyattatott, és meghatározott: ehez-képpel most már tsak arról vagy még hátra a' szó, hogy a' péltlás végett fel-vétetett principium, a' *Sécularizálás*, miként vétetődjék munkába; a' mely is ez az után

folytatandó alkudozásoknak egy olyan fő és elvalhatatlan részét fogja tenni, a' mely által azoknak tökéletességre kell menni. —

„Ez a' tárgy, a' mely már köz haszonnal egy ilyen békecséges tzelnek el-éréséig el-vezéreltetett, még, fontolgtatás által való keresztül-gondolást érdemel, előbb, hogy-sem a' köz vitatásnak alája bortsáttathatna : úgy vélik tsakugyan az alá-irtak, hogy ebben a' tekintetben (t. i. a' Sécularizálás' dolgában) is, nem soká a' Birodalmi Deputatzió' elibe fogják a' magok' projectomaikat terjeszteni, &c. „
 „*Bonnier. Jean Debric. Roberjot.*

„II-szor. — Az alól-irtak bizonyofsá téfzik már most a' Birodalmi Deputatziót, hogy a' mi az ő kivánságaikat a' *Rénus'* jobb partja =, 's-nevezetesen *Ehrenbreitstein* vára =, és az innenső tartományokra vettetett ujj adók-iránt, illeti, ök azt haladék nélkül az ő Országgló-székjek' elibe fogják terjeszteni. A' Frantzia Respublika, a' mely tudja a' háborut folytatni, a' midön ötet egy igafságtalan meg-tamadtatás a' maga oltalmazására kényszeríti, tudni fogja ezen szempillantatban a' környülállásoknak lehetsé könnyítése által azt is meg-bizonyítani, hogy mitsoda betset helyheztesen ő a' békecségnak helyre-állításába, és mely bizodalmat a' Birodalmi Deputatzió'nak békecséges indulattu ki nyilatkoztatásaiba. — „

„*Bonnier, Jean Debric, Roberjot.*

A' *Lahn* mejjékéröl Déc. 17-dikénn : — „A' *Rastadt* Congressuson, az első békecséges Bázis' meghatározatódásának gyümöltsei, már ezen vidékenn szemléltethetők. A' mi vendégeink a' Frantzia Urak, a' Német Rénuši vidékekröl már minden felöll takarodnak által a' Rénusonn, A' *Nidda* mellől holnap takarodnak-el.

Amérika.

Newyorkból a' múlt Okt. 4-dikénn irták, hogy az a' pufztítás, a' melyet ott az idénn a' már többször említett ragadó *Sárga-hideg*, az emberek között tett, annak minden más idők béli vesztegetéseit feljül haladta. Tsak *Philadelphiában*, noha többen mint 40 vagy 50 ezeren el-futottak onnét a' lakosok, még is többre ment minden 24 órák alatt 70-nél, sőt 80-ra is fel-ment, a' hóltak' száma. A' mi még több, szemléltetik az Egészség-Commissiónak tudósításai között egy olyan is, a' melyben 118-ra tétetik egyfzeri 24 órák alatt a' hóltak' száma. *Newyork* majd hogy tsak nem egészzen üresen hagyatott, még is 40-re sőt 50-re is számláltatnak benne napjában a' halottak. — Az Orvosok közzül is néhány nevezetesebbek meg-haltanak, mint p. o. *Dr. Cooper* *Philadelphiában*, és *Smith*, *Dingley*, *Jones*, *Hick*, *Newyorkban*. — Sok Ujjságok is megszüntek *Amérikában*, azért, hogy *Iróik*, *Betű-szedők*, *Nyomtatóik*, egy szóval minden munkálsaik, el-haltanak.

Azonban, mind ezek mellett az inségek mellett is, olyan indulat uralkodik most is ezen Szövetséges Tartományokból álló Országban, a' milyen ott ez előtt egy idő-ólta uralkodott. *Bostonból* Okt. 15-dikénn irták, hogy a' *Congress'* Præselsehez *Adams*-hoz, a' ki egy időtől fogva *Quincy* nevü falusi jözfágában tartozkodik, még máig is sok felölről érkeznek a' jelen levő politikai környülállásokat tárgyazó irások. A' *Machias* béli lakosoktól is érkezett egy nem rég', a' melyre ilyen értelmü válolzt küldött nékiek *Adams* viszfá: — „En azt hiszem, hogy *Amérika*, nem fog a' békességért kicsiny szívö módon esedezni, de azonban tsak hűreunnevenn-való kapásból és bozfzuság-szomjuhozásból sem botfátkozik hadakozásba. Azt sem fogja ennekutánna meg-szenvedni, hogy az ő követjek

Frantzia országban, sok napokig, vagy tsak orákiig is, meg-esmertetés, audentzia, oltalmaztatás, és privilégium nélkül, maradjanak, vagy pedig, hogy tsak Agenssekkel és Emissáriusokkal, a' kik illendő meghatalmazottságnak levelét nem mutatándanak, Conferentiába bortsátkozzanak. Az ezen regulátólváló előbbeni el-távozást, meg-méntették a' rendkívül való környülállások: hanem annak gyűlölséges következései, jövendőre való nagyobb vigyázásra tanítottak.,,

Magyar Ország.

Nagy-Gerezsdről, Déc. 14-dikénn: — „

Van szerentsém egy szép kis Ujsággal szolgálni. A' most leg közelebb el mult *Borbára* napján itten *Nagy-Gerezsden* egy kis tudós Társaságot gyűjtven magához Nemzetes *Pothy János* Soprony V.gyei Jarásbéli Commissarius Úr, amagyar szép Nem' díszének *Molnár Borbára* Afzszonyságnak neve' napját különös solennitással tartotta. Ittunk mindnyájan az említett Poetifánknak egészszéges hozszfú életéért. A' leg ártatlanabb nyajaság lelkesitette ezen kis Társaságot, tsupán, a' rontle valamit örömnünknek mértékébol, hogy *Molnár Borbára* meg szabadulván életének forgószeleitől, már most a' tsendes rév partonn, a' *Kolosvári* hires kövér *Káposztánn* egészen (a' mint hozzám küldött levelében jelenti) bútsut akar venni a' szüz Múzsáktól! Ha tovább is ezt fogja tenni, mi könnyörögni fogunk a' szelid Muzsáknak, hogy gombostő hegyekkel kényszerítsék őt' viszfa térni az oda hagyott magyar Héliconra! — Azt is szükség még emlitenem; hogy ezen kis Társaságnak Elölülőnéjéül, ki a' *Molnár Borbárának* személyjét viselte, egy érdemes özvegy Afzszonyság rendeltetett., —

Ö Felsége Báró *Révai Pál* Ur ö Nagyságát, Szklabina és Blatnitza Várainak örökös Urát, Ne

mes Túrótz Vármegyének örökös Fő-Ispánnya, Udvari Tanácsost, és a' Királyi Táblának egyik Tudós Biráját, a' Septemvirális Táblának Tagjává nevezni méltóztatott.

Eperjesen Nov. 28-dikán N. *Scháros* V. megyének közönséges gyűlése tartattatván, ezen V. megye' tiszteinek restauratioja a' Fő Ispány Urnak M. Szentiványi Ferentz elő Excellenciájának Præsidiuma alatt, a' szokott renddel véghez ment; és a' boldog emlékezetű volt Vice-Ispánnak T. *Péchy* László Urnak helyébe, annak nagy érdemű fia T. *Péchy* János Ur valóztatott közönséges meg-egyezéssel Vice-Ispánnak.

Pest Dec. 19-dikén: — „Ezen N. Vármegyének tegnapi Gyűlésében fel-olvasztatott Palatinus ö Királyi Fő-Hertzege' Resolutioja, mely szerént, az eddig volt Vice-Ispány, 's már most Vice-Palatinus, T. *Nagy-Szigethi Szili József* Királyi Tanácsos Ur' helyébe, T. *Latzkovicz György* Ur eddig volt második Vitze-Ispány neveződött; Második Vice-Ispánná pedig, az eddig volt Notárius T. *Szent-Királyi László* Ur. Első Vice-Notáriussá lett 2-dik Rotáriusból *Ottlik Dániel* Ur, Második V. Notáriussá pedig *Iffjabb Kiss Sándor* Ur. Mindnyájann közönséges meg elégedéssel fogadtattak.

Erdély.

All-torjáról, Dec. 6-dikán: — „Ujjság ugyanállunk semmi áints, hanem a' mi leg jobb, 's leg kívánatosabb az meg van, úgy mint helységünkben a' tsendes békefény, és a' földi termésekben való nagy bövség, úgy hogy ez az mostani emberi nyom, nem emlekezik réá, hogy mind öfzi, mind tavaszi gabona, széna, és sarju, ilyen nagy bövséggel lett volna, mert mázför vagy egyikbe vagy másikba tsak esett fogyatkozás de most min-

den féle tetézett aldomásával áldott meg az Ur Isten: kivált képen pedig Káposzta annyi vólt, hogy 100, öreg fejet, a' ki 10, polturán u. m. 15 xr. eladhatott, magát szereztesnek tartotta; mit tsináltak tehát embereink a' szükségeken fellyúl való Káposztával — fejszével meg vagdalták apróra, csebrékbe 's desákba rakták 's-rakják má is, és a fertéseknek adgyák, masok ugyantsak apróra vagdalva, juhaiknak, és szarvas marhájoknak adgyák, és ezek jó izüen meg eszik.

„Itt nálunk ugyan bór nem terem, de még is fzoztunk a' bórt termő helységekben bort vásárlani, még pedig a' jóvából, az idén tehát, hogy Erdélyben bor is bővön termet abból tudom, hogy vedrit, mely nálunk 8 Bécsi kupát telzen, egy 20 xrsal, egy márjással, és utollyára 12 xral is váltogatva vehettünk. Brassóba pedig mind Olah Országból, mind Erdélyből annyit hordottak, hogy 24 xral, ott is meg lehet venni váltogatva a' jó bort &c.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Jelentés.

Tudtára adattatik a' Magyar Közönségnek, hogy Montier Alfzony' leveleinek, melyeket Mészáros Ignácz Ur, Kartigam' Történeteinek Írója kiadott, és melyekben házafságba lépett egy izemény az Annyának tanáts adó leveleivel oda vezéreltetik, miképen férjéhez való okos maga viselése által, igaz földi szereztesjét, és lelki vigasztalását szerezheti. Az ára kötetlenül 34 x.ra tetetett, és árúban vagyon Pesten Weingand Könyvárosnál, es Trattner Könyv-nyomtatónál: Nem külömben árúban vagyon azon Uraknál a' Magyar Secretarius is, kötetlenül 1. forintonn.

Vége az 1798-dik Esztendőnek.

P. D.